

“Noto una **societat** irritada”

Antoni Bassas
(Barcelona, 1961)
acaba de rebre
el Premi Nacional
de Periodisme que
atorga la Generalitat
de Catalunya, com a
director del programa
'El matí de Catalunya
Ràdio'. En aquesta
entrevista reflexiona
sobre la significació
del premi, la seva feina,
el rigor en els mitjans
de comunicació
i els seus plans
de futur més enllà
de la ràdio.

Antoni Bassas no para. Aparentment és un home consumit/apassionat per la feina. Tot i això, l'activitat voraginosa diària no li ha impedit la reflexió. Ara que el Premi Nacional de Periodisme li ofereix un altaveu implícit, aprofita per posar els seus pensaments damunt la taula. Però amb compte. Comença moltes respostes amb una pausa per pensar cada paraula que diu i controlar-la fins a l'últim detall. Després de la reflexió, accepta un retret, i ens dona una petita exclusiva de la qual se sent molt orgullós.

—Què suposa per vostè el Premi Nacional de Periodisme, més enllà d'un reconeixement a la feina d'un equip?

—Del premi no m'interessa tant com hem arribat fins aquí sinó què podem fer a partir d'ara. I per tant vull que sigui un reconeixement que ens obliui cada dia. Aquest premi ens ha donat una nova veu. Et sents de cop i volta no tan discutit i això dona més seguretat. I volem posar aquesta nova veu al servei d'una ràdio pensada molt més encara en l'oient. Perquè tot i que la ràdio és probablement el mitjà que viu més enganxat a les necessitats de l'oient per allò de la immediatesa, encara som presoners de moltes agendes que no són les agendes de la gent del carrer.

—Però liderar les audiències no dona aquest reconeixement?

—No es pensi, el reconeixement, hom el necessita cada dia. Les audiències són el que decanta la balança publicitària i el que fa que et renovin el contracte, però en aquest país els premis continuen tenint importància, la professió els en dona.

—Vostè va agafar el timó d'*El matí de*

Catalunya Ràdio com una feina temporal i ja ha fet set temporades. Si ni el retorn del seu predecessor, ni les noves emissores de ràdio en català han pogut amb vostè, què pot amb vostè?

—Aquesta feina és col·lectiva. En primer lloc hi ha Catalunya Ràdio, que ha aconseguit fer-se present a la vida dels oients. I no és només qüestió de xifres d'audiència; el Consell de l'Audiovisual ha fet pública una enquesta segons la qual la ràdio té més credibilitat que la televisió, i de totes les emissores que s'escolten a Catalunya, la més creïble era la nostra. I en una ràdio pública això té un altre mèrit, és a dir, som la ràdio de la Generalitat, però no som la ràdio del Govern de la Generalitat, i això jo crec que la gent ho percep. També fan més fàcil ser el primer a arribar a un projecte consolidat. El mèrit meu ha estat no només no enfonsar-ho, sinó augmentar-ho. Vostè em preguntava què pot amb mi? Doncs dec ser jo mateix, en el sentit que em cansi, em relaxi, o consideri que ja he fet tot el que havia de fer. Però crec que el dia que comenci a notar algun d'aquests símptomes abans me n'aniré.

—Ara mateix no hi ha res que li faci més il·lusió que despertar els oients a les vuit del matí?

—Li asseguro que no. Visc absolutament concentrat a fer el programa. I des del punt de vista de la gratificació professional i de la tranquil·litat i l'experiència amb què entomo els reptes de cada dia és la millor època de la meua vida.

—Fins a on penetra aquesta obsessió laboral dins la seva vida privada?

—Fer aquesta feina és molt sacrificat, no em queixo, ho constato. Des

“Catalunya Ràdio no ha estat sempre prou sensible a la realitat d'allò que en diem els Països Catalans. (...) Jo crec que aquest és un viratge que hem de fer a la ràdio”

que arribo a les sis del matí fins que comença el programa a les vuit, estic preparant el programa amb el meu equip, de vuit a dotze l'executo, surto mitja hora per esmorzar, comença la reunió de l'equip i vostè ara m'està entrevistant quan són les dues de la tarda. Fins ara, en les últimes vuit hores, jo no he fet més que el programa del dia i ocupar-me del de demà i una mica dels de la setmana que ve. La meua vida privada se'n ressent, s'acompleix allò que diuen dels músics, o et mors de gana o et mors de son, i jo sóc d'aquests últims.

—Quina és la millor notícia que ha radiat en aquestes vuit temporades?

—Recordo com un fet molt alliberador la notícia de la detenció del comando Barcelona d'ETA.

—Precisament arran d'aquesta detenció es van publicar diverses informacions referents a una periodista detinguda en l'operació, que després van alliberar sense càrrecs, i que ella mateixa va assegurar que eren mentides. Vostè creu que en temes com aquest hi ha un cert relaxament del rigor periodístic?

—Jo no diria relaxament, jo no conec cap periodista relaxat. Jo crec que

hi ha presses, poc o nul criteri i una alegre assumpció de qualsevol cosa que dugui un membret oficial. Aquest és un dels problemes a què ens enfrontem els periodistes, l'exigència de les presses. Jo he dit més d'una vegada a la gent del meu equip que m'estimo dir les coses cinc minuts més tard, però estar segur del que diem. Però no és fàcil, perquè la competència és molt forta i de la manera que s'està establint la relació cost del periodista / hora de ràdio o plana de diari, el treball ben fet comença a ser incompatible amb l'estructura empresarial i l'amortització de costos. Però per fer bé la nostra feina necessitem tenir més temps.

—Quina és, doncs, la solució?

—En part passa per una cosa que ja estem fent i és la reflexió del col·lectiu professional. Jo crec que el col·lectiu periodístic deu ser de llarg el que més s'autoflagel·la en públic; per exemple, ara amb l'atemptat a les Torres Bessones, no només hem reflexionat sobre com estan construïts els edificis, sinó que també hem reflexionat sobre si les imatges de Palestina eren reals o d'una altra època. Una altra part del problema passa perquè plantem cara a les empreses. No pot ser que la nostra feina s'estigui fent ja només amb criteris empresarials i cada vegada menys amb criteris periodístics. És més barat un periodista a la redacció que un periodista al carrer, o un periodista que pugui parlar de cinc temes que no que investigui una sola qüestió durant un mes. Ens hem de replantejar tot això, perquè si no serem guàrdies urbans que en una cruïlla anomenada informació estarem donant pas ara a aquest, ara a l'altre, sense preguntar-nos qui ha posat en marxa aquests cotxes, d'on vénen... Els polítics tenen la pròpia agenda i la seguim, l'economia marca la seva i també la seguim, i per tant em fa por que cada vegada estem desvirtuant més el nostre paper. El periodista no ha de ser només un mirall de les agendes, sinó que també ha de conduir l'opinió pública.

—Però la dinàmica de les empreses

mediàtiques no fa preveure gaires espais per fer aquesta reflexió.

—No es pensi, jo sento col·legues que són crítics, com en Cuní, en Carles Francino, en Puyal... Probablement a un redactor de base o a un becari no se li pot exigir l'heroïtat d'anar a plantejar això a la direcció, però potser la gent que tenim una veu més singularitzada tenim aquí una primera causa de la qual ocupar-nos.

—Precisament arran del cas d'aquesta periodista, un col·lectiu de periodistes aplegats en el Grup Ramon Barnils va plantejar davant el Col·legi de Periodistes de Catalunya que el degà prengués posició sobre aquesta manca de rigor. Creu en aquest tipus d'iniciatives?

—Parlar-ne i fer-ho en veu alta sempre és positiu; ara, els que tenim la possibilitat d'exercir el periodisme cada dia és amb l'exemple que hem de treballar.

—Se sent lliure a Catalunya Ràdio?

—[Pausa per posar-se els peus de plom] Jo dic i repeteixo que m'agradaria poder treballar tota la vida amb la llibertat amb què treballo a Catalunya Ràdio. Però escolti'm, si la següent pregunta ha de ser “vostè no rep pressions?”, ja li dic que sí. Jo rebo pressions del govern, de l'oposició, del Barça, de l'Església, de les ONG, de les Associacions de Veïns, tothom pressiona, només faltaria. I ara justament el que pretenc, si se'm reconeix que tinc unes espatlles molt amples, és posar-les com a cuirassa de totes aquestes pressions i convidar tots els que estiguin en una posició semblant a fer-ho.

—Vivim en una època de sobreinformació?

—Sí, i aquest excés pot acabar-se convertint en desinformació. Emperò jo observo, i especialment en el to de les trucades dels oients, que és un termòmetre bastant fi, que la gent entén el que està passant, més del que ens pensem. El nivell de vida del Primer Món comparat amb el Tercer Món és absolutament escandalós i això és percebut. M'adono de la irritació dels oients amb la sola menció dels beneficis de les grans empreses o

de les caixes i els bancs cada trimestre. Per tant noto una societat irritada que entén perfectament que cada vegada se li exigirà més des d'un punt de vista laboral, on la honestedat, l'estudi, la preparació intel·lectual poden donar dret només a fer de cambrer. Si vol li puc posar més exemples amb l'especulació dels pisos, el preu de l'habitatge... Tot això està creant una societat irritada, perquè la gent paeix a la seva manera l'allau de dades que té i percep cada vegada més que està en un món injust. El creixement econòmic no ha fet créixer la felicitat.

—Com veu la professió?

—Crec que la professió participa en una certa falta d'autoestima extensible a molts altres àmbits de la vida a Catalunya. Per exemple, en el nostre cas, ens costa fer passar al davant notícies els protagonistes de les quals són catalans o succeeixen a Catalunya. Posaré un exemple, quan donem les dades de l'IPC, primer diem la d'Espanya i després la de Catalunya. Jo crec que primer hem de saber com evolucionen els preus a les nostres botigues i després ja farem el balanç general. Encara subordinem la informació a un *statu quo* polític. Això té una felicitat excepció, que és el món de la premsa esportiva. L'As i el *Marca* normalment fan una portada, i *Mundo Deportivo* i l'*Sport* en fan una altra. Per la resta crec que és notable com s'ha demostrat, que s'ha demostrat molt, que és possible fer bona ràdio i bona premsa en català, i també bona televisió. En aquests moments ja no és una qüestió de professionals, que tot això faci el salt definitiu i sigui possible per al capital privat guanyar diners amb la ràdio i la televisió en català. Ara cal que les empreses ens creguin, tinguin imaginació, siguin valentes i tinguin paciència.

—Catalunya Ràdio és una emissora escoltada arreu dels Països Catalans i són nombrosos els ciutadans de les Illes i del País Valencià que truquen a programes com el seu. Vostè creu que aquesta receptivitat és corresposta per l'emissora?

—No. Aquest és un retret que jo accepto. Catalunya Ràdio no ha estat

Antoni Bassas assegura que està començant a madurar un projecte amb l'actual direcció de TV3, que versarà "sobre el sentit de la vida".

sempre prou sensible a la realitat d'allò que en diem els Països Catalans. No és una acusació contra l'actual direcció, jo crec que, a Catalunya Ràdio, li ha passat com a la resta del país. De vegades per massa Països Catalans veus que això crea un rebuig entre determinats elements de la societat valenciana o balear i aleshores pots decidir que ja n'hi ha hagut prou. Però jo crec que hem de reflexionar amb vista a la persecució implacable de qualsevol cosa que faci olor a compartit —ja no dic a català— al País Valencià, i a les Illes, tot i que aquí no tant. Jo crec que aquest és un viratge que crec hem de fer a la ràdio.

—S'hi veu tota la vida a *El matí de Catalunya Ràdio*?

—No. Jo no vull ser només un professional que sap fer un programa al matí. M'agradaria poder continuar provant coses. Aquests dies he experimentat una sana enveja amb tots els col·legues corresponsals. Aquesta és una experiència que em falta, m'agradaria ser corresponsal i probablement

als EUA. També voldria fer coses en el camp de l'humor, en el de la docència, en el *talk-show* històric, i especialitzar-me en l'entrevista. Encara em queda molta cosa a fer. I tinc la impressió que un dia no molt llunyà això s'acabarà.

—A la televisió té alguna cosa prevista?

—Estem començant a madurar un projecte amb l'actual direcció de TV3, però no és una cosa immediata.

—D'entreteniment?

—Seria un programa compatible amb *El matí de Catalunya Ràdio*.

—D'informació general?

—[Pausa llarga] Li ho diré, és sobre el sentit de la vida.

—Això sona molt trascendental...

—Sí. Trascendència i televisió, no li sembla provocador?

—Em sembla complicat, i més en la línia que van darrerament les televisions, per tot el que deia abans.

—Deixi-m'ho a mi.

Oriol Cortacans